

nárok na odvedení mezizasílatelem vybrané dobírky, platí pravidelná tříletá promlčecí lhůta občanského práva. Otázku, zda má býti zasílatelská smlouva, jež zavdala podnět k žalobě, posouzena podle práva německého, či československého, nutno sice podle § 37 obč. zák. rozřešiti ve prospěch práva německého, poněvadž byla ujednána se zasílatelskou firmou usídlenou a činnou v Německu, avšak pro rozhodnutí rozepře nemá tato otázka významu. Obojí právo má v bodech podstatných pro souzený případ stejná ustanovení, jmenovitě kryje se obsah §§ 408 a 413 německého obchodního zákonníka se čl. 380 a 384 obchodního zákona československého. Podle obojího práva ručí zasílatel za bedlivost řádného obchodníka při volbě mezizasílatele a jest povinen, by zachování této bedlivosti sám dokázal, jestliže však ujednal se stranou určité dopravní sazby, ručí za mezizasílatele jako svého pomocníka. Nelze souhlasiti s nižšími soudy, že žalovaná strana dokázala zachování povinné bedlivosti při pověření firmy R., dopravní společnosti s omezeným ručením v Hamburku, další přepravou jednotlivých zásilek do Anglie a vybráním dobírek. Příznivé informace a zkušenosti o technické zdatnosti a solidnosti této firmy, jimiž se žalovaná firma vykazala, opravňovaly k použití jejích služeb pro obstarání přepravy, nikoliv však také ku zmocnění vybrati na účet žalující firmy dobírky v celkové výši 328 angl. liber. Byloť jí oznámeno, že firma R. byla založena teprve v roce 1923 s kmenovými vklady pouhých 500.000 papírových marek, tedy s kapitálem v poměru ku svěřeným jí dobírkám mnohonásobně menším a neposkytujícím pro ně potřebné jistoty, a bylo jí v informačním dopise firmy C. ze dne 2. června 1924 přímo doporučeno, aby s ní obchodovala jenom proti hotovému placení. Náleželo k bedlivosti řádného obchodníka míti na paměti, že bezpečnost prováděných obchodů nezávisí jenom na technické zdatnosti a solidnosti, nýbrž i na kapitálové mohoucnosti mezizasílatele, a že i poctivý obchodník, má-li jen nepatrné vlastní jmění, může se bez vlastního zavinění státi placení neschopným. Jestliže zpronevěrou u firmy R., jejíž bližší okolnosti nebyly vysvětleny, se stalo, že část dobírek ve výši 233 liber nebyla odvedena a u této firmy jest nedobytnou, byla takto vzniklá škoda zaviněna nedostatkem bedlivosti řádného obchodníka žalované firmy při volbě mezizasílatele, jenž měl býti pověřen vybráním vysokých dobírek, a jest již z tohoto důvodu žalobní nárok odůvodněn.

Čís. 8104.

Odstranitelností vad nemíní se v § 932 obč. zák. odstranitelnost technická; vyžaduje se, by vady byly odklizeny úplně, nikoliv jen dočasně a by se tak stalo v přiměřené době. Přiměřenou dobou není však doba několika měsíců, nýbrž jen doba stanovená pro uplatnění nároků ze správy.

(Rozh. ze dne 1. června 1928, Rv II 221/28.)

Žalobce koupil od žalovaných krávu na chov, byv jimi ujištěn, že kráva jest stelná, naprosto zdravá a k chovu způsobilá. Tvrdě, že kráva není ani zdravá ani březí, domáhal se žalobce na žalovaných zrušení kupní smlouvy a vrácení kupní ceny. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Odvolatelé připouštějí, že podle zákona ručí za to, že kráva v čase prodeje byla zdravá, tvrdí však, že se druhé straně nepodařil důkaz, že kráva v rozhodné době byla nemocná, při čemž se odvolávají na posudek znalců. Avšak právě posudky znalců jest tvrzení odvolatelů vyvráceno. Znalec Dr. S. podal posudek v ten smysl, že, předpokládajíc, že kráva byla u býka tři dni před prohlídkou zvěrolékařem M-em, která se stala dne 7. března 1927, a že u žalobce, t. j. od 2. února 1927 u býka nebyla, nutno uznati, že již v době prodeje byla stížena nakažlivou nemocí chronického poševního katarrhu. Odvolatelé poukazují ovšem k tomu, že podle posudku znalců nejde o nemoc neodstranitelnou a že proto není neodůvodněna žádost o zrušení kupní smlouvy. První soud rozeznává mezi faktickou a právníkou neodstranitelností a proti tomu brojí odvolatelé s tím, že zákon takového rozdílu nezná. Avšak první soudce označuje jako nemoc právnícky neodstranitelnou nemoc, o které nelze nade vší pochybnost tvrditi, že skutečně bude úplně vyléčena, že zejména bude vyléčena v době k uplatnění nároků ze správy zákonem ustanovené, takže by kupitel mohl sečkáním pozbyti nároků ze správy, poukazuje dále na to, že kupitel není povinen k léčení, jedná-li se o nemoc, kterou jest ohrožen ostatní dobytek, a nutno mu přisvědčiti v tom směru, že taková nemoc musí býti na roveň postavena nemoci neodstranitelné, ba, že pojem neodstranitelnosti podle § 932 obč. zák. obsahuje nemoc takového druhu, jak byla zjištěna u sporné krávy. Jiný výklad zákona byl by v praxi vůbec nemožným a vedl by při nakažlivých nemocech k důsledkům, ochranu kupitele, předpisy o správě zamýšlenou, přímo ohrožujícím.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po stránce právní (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) byla věc posouzena správně. Jde o nárok ze správy. Podle § 932 obč. zák. může kupitel žádati zrušení smlouvy, jde-li o vadu hlavní, t. j. takovou, která je neodstranitelná a brání řádnému užívání věci. Dovolací soud schvaluje názor nižších soudů, že u sporné krávy jde o neodstranitelnou vadu. Nerozhodno jest, že posudek znalců vyzněl v ten rozum, že vada krávy je odstranitelná, a to podle Dr. S-a, slyšeného dne 19. dubna 1927, do osmi neděl, kdežto podle Dr. B-a, podavšího posudek dne 9. května 1927, je již odstraněna, ježto řešiti pojem odstranitelnosti vad náleží výhradně soudu. Zákon v § 932 obč. zák. nemá na mysli technickou odstranitelnost, neboť pak by snad nebylo vady, jež by se při nynějším technickém pokroku nedala odstraniti, nýbrž má na mysli odstranitelnost, při níž by byly vady vymýceny úplně, nikoli jen dočasně, při čemž ovšem je

nutno, by se tak stalo v přiměřené době, Přiměřenou dobou nemůže však býti doba několika měsíců, nýbrž jen doba stanovená pro uplatňování nároků ze správy; jestiž účelem určení lhůty pro ručení ze správy dobytka, by smluvní strany byly po určitou dobu bezpodmínečně chráněny. Kupitel má právo na řádné a obvyklé užívání ihned po převzetí dobytčete a nelze po něm žádati, by léčil nemocné dobytče po řadu měsíců.

Čís. 8105.

Příslušnost podle § 75 j. n.

Sídlem akciové společnosti není jen místo, v němž jest střed obchodní činnosti, ani jen místo, kde se vede správa, nýbrž sídlo společnosti může býti zvoleno i libovolně. Akciová společnost může mít jen jedno sídlo. Jím jest sídlo, které určují statuty a jež jest zapsáno v obchodním rejstříku. Pouhé skutečné přeložení sídla společnosti bez zápisu do obchodního rejstříku jest právně bezvýznamným a bezúčinným.

(Rozh. ze dne 2. června 1928, R I 300/28.)

Žalovaná akciová společnost byla zapsána v obchodním rejstříku se sídlem v Praze, ač vskutku její sídlo bylo v Brně. Žalobu proti ní zadal žalobce na obchodním soudu v Praze, jenž ji k námitce místní nepřislušnosti odmítl, rekursní soud námitku zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jde o otázku, který soud jest místně příslušným k rozhodnutí o žalobě proti akciové společnosti. Podle §§ 29 a 54 j. n. jest posouditi příslušnost podle stavu, který tu byl v době podání žaloby, a zůstává soud, u něhož byl spor řádně zahájen, příslušným až do ukončení sporu, třebaže se za řízení změnily okolnosti rozhodné pro určení příslušnosti. Zkoumání příslušnosti děje se na základě údajů žalobcových, leč že by soudu bylo známo, že jsou nesprávné (§ 41 j. n.). Nebyla-li žaloba odmítnuta pro nepřislušnost soudu a limine, avšak při prvním roku vznesena námitka nepřislušnosti soudu a o ní pak jednáno, jest přihlížeti ke všem výsledkům ústního jednání a dokazování, získaným za řízení o této námitce (§ 43 j. n. a § 261 c. ř. s.). V souzeném případě vznesla žalovaná akciová společnost při prvním roku námitku věcné a místní nepřislušnosti, soud první stolice obmezil jednání na tuto námitku a rozhodl, že dovolaný soud není místně příslušným, v podstatě z důvodů, že žalovaná dle souhlasného udání obou stran přeložila před podáním žaloby své sídlo fakticky z Prahy do Brna a že tedy ve smyslu § 75 j. n. jest pro určení místní příslušnosti rozhodným jen toto skutečné sídlo, třebaže změna tato nebyla dosud v obchodním rejstříku zapsána a v rejstříku jako sídlo žalované společnosti jest dosud vyznačena Praha.